NORAKSTS
Lieta Nr.142288812
1-1123-13/21

ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA
RĪGAS TIESU NAMS

S P R I E D U M S
LATVIJAS REPUBLIKAS VĀRDĀ

Rīgā 2013.gada 24.maijā

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese I.Petrovska,

piedaloties pie administratīvās atbildības sauktajai personai *A.L.*,
iestādes Ķeguma novada pašvaldības pilnvarotajai pārstāvei *S.B.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz *A.L.* (personas kods */personas kods/*) sūdzības par Ķeguma novada Domes Administratīvās komisijas 2012.gada 20.aprīļa lēmuma Nr.1-6.3/11 atcelšanu un morālā kaitējuma atlīdzināšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Ogres iecirkņa Kārtības policijas nodaļas inspektors 2012.gada 6.martā sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu Nr.PA 897353, kurā konstatēja, ka 2012.gada 24.janvārī plkst.10.00 *A.L.* ar koka barjeru aizšķērsoja ceļu, tādā veidā traucējot pārvietoties transportam. Ceļš atrodas „*/Nosaukums/*" */pagasts/*, Ķeguma novadā. Par izdarīto pārkāpumu paredzēta atbildība Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk - LAPK) 140.panta otrajā daļā.

Ar Ķeguma novada Domes Administratīvās komisijas (turpmāk - Komisija) 2012.gada 20.aprīļa lēmumu Nr.1-6.3/11 (turpmāk - Lēmums) *A.L.* uzlikts naudas sods Ls 170.

Lēmumā norādīts šāds pamatojums:

[1.1] Komisija atzīst, ka no lietā pievienotiem dokumentiem ir skaidrs, ka ceļa posms, kurš tika aizšķērsots ir pašvaldības ceļš un ir iedalīts pašvaldības ceļu kategorijā. Ceļa servitūts ir noteikts sabiedrības labā. Īpašums „*/Nosaukums/*" ir kalpojošais īpašums, kura īpašnieks nedrīkst likt šķēršļus servitūta izlietotajam. Minētais ceļš savieno Ķeguma pilsētu ar Lielvārdi un */pagasts/*, kā arī kalpo piekļūšanai pie individuālām saimniecībām un tas ir vienīgais braukšanai derīgais ceļš, kuru ir tiesīgs izmantot jebkurš sabiedrības loceklis. Komisijas ieskatā saskaņā ar Civillikuma 1036.pantu īpašums dod īpašniekam vienam pašam pilnīgas varas tiesību par lietu, ciktāl šī tiesība nav pakļauta sevišķi noteiktiem aprobežojumiem.

[1.2] Lai ceļš tiktu slēgts, vai uz tā tiktu ierobežota satiksme pastāv noteikta pārvaldes kārtība. Apejot šo likumā noteikto kārtību, *A.L.* ir izdarījis likumpārkāpumu. Administratīvās komisijas rīcībā nav materiālu, kas norāda uz to, ka *A.L.* darbības rezultātā ir nodarīti ievērojami zaudējumi, līdz ar ko viņa patvarīgā darbība ir kvalificējama kā administratīvais pārkāpums pēc LAPK 140.panta otrās daļas pazīmēm.

[1.3] Uzliekot sodu, Komisija ņem vērā LAPK 32.panta pirmajā daļā noteikto, kā arī ņem vērā pārkāpuma raksturu, pārkāpēja personību, vainas pakāpi, mantisko stāvokli, atbildību mīkstinošus un pastiprinošus apstākļus un LAPK 22.panta nosacījumus.

[2] Nepiekrītot Lēmumam, *A.L.* vērsās ar sūdzību Administratīvajā rajona tiesā par Lēmuma atcelšanu un morālā kaitējuma atlīdzināšanu. *A.L.* pieteikumā norāda šādus argumentus:

[2.1] *A.L.* nav veicis darbības, kas būtu kvalificējams, kā administratīvais pārkāpums, jo nekustamajā īpašumā „*/Nosaukums/*" nav inženierbūves – ceļš, tajā neatrodas pašvaldībai piederošs īpašums. Īpašumam „*/Nosaukums/*" ceļa servitūtiem likumā paredzētajā kārtībā nav noteiktas servitūta lietošanas tiesības nevienai fiziskai personai vai īpašumam par labu, līdz ar to arī nevienam nav tiesību iebilsts pret aizliegumu lietot „*/Nosaukums/*" īpašumu, tai skaitā pašvaldībai.

[2.2] Lēmumā minētais apgalvojums, ka ceļa servitūts ir noteikts sabiedrības labā neatbilst tiesību normām, proti, Civillikuma 1130. un 1235.pantā noteiktajam, kā arī zemesgrāmatas ierakstiem.

A.L. norāda, ka pašvaldība nevar nodot publiskā lietošanā privātpersonām piederošo īpašumu, kā arī nepiekrīt apgalvojumam, ka pa „*/Nosaukums/*" īpašumu iet pašvaldībai piederošs ceļš.

[2.3] *A.L.* uzskata, ka ilgstoši un nepārtraukti liedzot netraucēti izmantot īpašumu un aizliegt to izmantot personām, kurām nav tiesību to darīt, viņam nodarīts liels morālais kaitējums.

[3] Administratīvajā rajona tiesā 2012.gada 27.jūnijā saņemtajā rakstveida paskaidrojumā Ķeguma novada dome (turpmāk - Dome) sūdzību neatzīst turpmāk minēto argumentu dēļ.

[3.1] Pie nekustamajam īpašumam kā nekustamā īpašuma apgrūtinājumi ir reģistrēti ceļi un centrālie elektrotīkli.

Saskaņa ar likuma „Par autoceļiem" 2.pantu autoceļš ir kompleksa inženierbūve ārpus pilsētas robežām, kas izmantojama transportlīdzekļu satiksmei ar noteikto ātrumu, normatīvos paredzētajām slodzēm un gabarītiem, kuras kompleksā ietilpst zemes klātne, ceļa braucamā daļa, ceļa inženierbūves.

Atbilstoši likumam „Par nekustamā īpašuma nodokli" ar nekustamā īpašuma nodokli neapliek autoceļus, ielas un ceļus. Tāpat Valsts zemes dienesta 2011.gada 11.marta vēstulē Nr.2-13/205-L norādīts, ka ņemot vērā Kadastra informācijas sistēmā reģistrētos apgrūtinājumus, nekustamajam īpašumam „*/Nosaukums/*" tiek samazināta zemes kadastrālā vērtība.

[3.2] Dome nepiekrīt *A.L.* apgalvojumam, ka zemesgrāmata ir pierādījums tam, ka strīdus ceļš pieder *A.L.*, jo zemesgrāmatā minētais ceļš – inženierbūve – nav reģistrēts kā minēto personu īpašums, bet gan kā apgrūtinājums konkrētajam nekustamajam īpašumam. Pretējā gadījumā izriet, ka arī centrālie elektrotīkli, kas zemesgrāmatā reģistrēti kā apgrūtinājums, varētu tikt uzskatīti par *A.L.* īpašumu.

[3.3] Ceļš nav uzskatāms par māju ceļu, jo tas savieno */pagasts/* un */pagasts 2/* pašvaldību teritorijas, ir starpposms ceļu savienojumam ar 1.šķiras valsts autoceļu */numurs/* un 2.šķiras valsts autoceļu */numurs/*, tā kopējais garums ir 2,4 km, ceļa platums 10 m, brauktuves platums 5 m, bet nekustamo īpašumu „*/Nosaukums/*" šķērsojošais ceļš ir tikai posms 0,4 km garumā no iepriekš minētā autoceļa kopējā garuma.

[3.4] *A.L.* ir sniedzis nekorektu vēsturisko informāciju par nekustamo īpašumu „*/Nosaukums/*". Proti, */pagasts/* zemes komisija, realizējot zemes reformu, 1998.gada 26.februārī pieņēma lēmumu Nr.131 (1.8.) „Par īpašuma tiesību atjaunošanu", kurā tika norādīta platība, zemes lietošanas ierobežojumi, tostarp, servitūtu ceļi, kā arī pievienots zemes robežu plāns. Lēmumā nav norādīts, ka mantinieki iegūst īpašumā ceļus, tostarp, minēto strīdus ceļu. Tieši pretēji šie ceļi ir norādīti kā nekustamā īpašuma apgrūtinājumi.

2002.gadā nekustamo īpašumu „*/Nosaukums/*" uz dāvinājuma līguma pamata ieguva *L.* ģimene, kurai, iegūstot nekustamo īpašumu, bija zināmas zemesgabala robežas dabā un zināmi noteiktie apgrūtinājumi.

1998.gadā nebija normatīvo tiesību aktu, kas regulētu kārtību, kā noformējami dokumenti pašvaldības ceļu reģistrācijai, tādēļ tie tika nodēvēti kā „servitūta ceļi" un tā arī tika ierakstīti zemesgrāmatā. Norādījumi par ceļu reģistrāciju sekoja tikai 2000./2001.gadā, kad pašvaldība reģistrēja šos ceļus pašvaldību ceļu reģistrā atbilstoši to faktiskajam statusam.

Tam, ka pašvaldības ceļš „*/ceļa posms/*" (sākotnēji „*/ceļa posms//*") tikai 2001.gadā tika reģistrēts kā pašvaldības ceļš, nav izšķirošas nozīmes, jo minētais ceļš funkcionē jau ļoti sen. Domes rīcībā nav dokumentu, kas apliecinātu precīzu šā ceļa būvniecības laiku, bet saskaņā ar Ogres rajona */pagasts/* kolhoza „*/Nosaukums 2/*"

1986.gada plānu ceļš bija valsts īpašums, nodots kolhoza apsaimniekošanā un kalpoja lauku un meža apsaimniekošanas vajadzībām, kā arī nokļūšanai vairākās mājsaimniecības, tātad tas ir funkcionējis kā koplietošanas ceļš, un tam vienmēr ir bijusi publiska nozīme. Līdz ar Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanu, šis ceļš nonāca Domes pārziņā.

[4] Tiesas sēdē *A.L.* uzturēja sūdzībā ietvertos prasījumus uz tajā norādīto argumentu pamatu.

Domes pilnvarotā pārstāve tiesas sēdē sūdzībā ietvertos prasījumus neatzina, pamatojoties uz Lēmumā un rakstveida paskaidrojumā minētajiem argumentiem.

Motīvu daļa

[5] Tiesa, noklausoties lietas dalībnieku tiesas sēdē sniegtos paskaidrojumus un izvērtējot tos kopsakarā ar lietas materiāliem un lietā esošajiem pierādījumiem, secina, ka Lēmums ir atstājams negrozīts.

[6] Saskaņā ar LAPK 8.panta pirmo daļu persona, kura izdarījusi administratīvo pārkāpumu, ir atbildīga saskaņā ar likumu, kas ir spēkā pārkāpuma izdarīšanas laikā un vietā.

Līdz ar to spriedumā LAPK normas ir izteiktas tādā likuma redakcijā, kāda bija spēkā administratīvā pārkāpuma izdarīšanas laikā.

[7] LAPK 272.pants nosaka, ka institūcijai (amatpersonai), izskatot administratīvā pārkāpuma lietu, jānoskaidro, vai ir izdarīts administratīvais pārkāpums, vai attiecīgā persona ir vainīga tā izdarīšanā, vai šo personu var saukt pie administratīvās atbildības, vai ir atbildību mīkstinoši un pastiprinoši apstākļi, vai ir nodarīts mantisks zaudējums, kā arī jānoskaidro citi apstākļi, kam ir nozīme lietas pareizā izlemšanā.

Saskaņā ar LAPK 243.panta pirmo daļu pierādījumi administratīvā pārkāpuma lietā ir jebkuri fakti, uz kuru pamata institūcijas (amatpersonas) likumā noteiktajā kārtībā nosaka administratīvā pārkāpuma esamību vai neesamību, pie administratīvās atbildības sauktās personas vainu un citus apstākļus, kam ir nozīme lietas pareizā izlemšanā.

Saskaņā ar šā panta otro daļu pirmajā daļā minētos faktus citastarp konstatē ar protokolu par administratīvo pārkāpumu, ar tās personas paskaidrojumiem, kuru sauc pie administratīvās atbildības un citiem dokumentiem, kā arī pārkāpumus fiksējošiem tehniskiem līdzekļiem (braukšanas ātruma noteikšanas mērierīces, mērierīces alkohola koncentrācijas noteikšanai izelpotajā gaisā, foto, video u.tml.).

Tiesa konstatē, ka lietā ir šādi pierādījumi: administratīvā pārkāpuma protokols Nr. PA897353 (lietas 20.lapa), Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Ogres iecirkņa Kārtības policijas nodaļas inspektores *A.V.* 2012.gada 24.janvāra ziņojums (lietas 30.lapa), Ķeguma novada pašvaldības policijas kārtībnieku ziņojumi (lietas 23. un 24.lapa), *A.L.* 2012.gada 24.janvāra paskaidrojums (lietas 27.lapa), *A.L.* 2012.gada

6.marta paskaidrojums (lietas 3.-32.lapa), pārkāpuma fiksēšanas vietā un laikā uzņemtās fotogrāfijas (lietas 25.-26.lapa).

[8] *A.L.* sodīts par administratīvo pārkāpumu, par kuru atbildība paredzēta LAPK 140.panta otrā daļā.

LAPK 140.panta otrā daļa noteic, ka par ceļu vai to kompleksā ietilpstošo būvju bojāšanu, iznīcināšanu, piegružošanu, piesārņošanu vai aizsprostošanu, kā arī ceļu satiksmes organizācijas tehnisko līdzekļu bojāšanu vai iznīcināšanu uzliek naudas sodu fiziskajām personām no piecdesmit līdz divsimt piecdesmit latiem (..).

Tādējādi, lai personu sauktu pie administratīvās atbildības atbilstoši minētai tiesību normai, nepieciešams konstatēt, ka persona bojāja, iznīcināju, piegružoja, piesārņoja vai aizsprostoja ceļu vai to kompleksā ietilpstošo būvi.

Tiesa konstatē, ka lietā nav strīda par to, ka *A.L.* 2012.gada 24.janvārī plkst.10.00 ar koka barjeru aizšķērsoja ceļu, tādā veidā traucējot pārvietoties pa ceļu transportam „*/Nosaukums/*”, */pagasts/*, Ķeguma novadā.

Par minētajiem apstākļiem, kas fiksēti administratīvā pārkāpuma protokolā un Lēmumā, lietā strīda nav. To, ka ceļš tika aizsprostos, pilnībā apliecina lietā esošās fotofiksācijas, kā arī *A.L.* tiesas sēdē sniegtie paskaidrojumi, kuros *A.L.* atzīst, ka ir novietojis uz konkrētā ceļa posma barjeru tādā veidā, ka tā liedza pārvietošanos pa šo ceļu.

Neskatoties uz minēto, *A.L.* uzskata, ka LAPK 140.panta otrajā daļā administratīvo pārkāpumu nav izdarījis. Šādu argumentu *A.L.* pamatojis ar to, ka nekustamā īpašuma daļa, kas tika aizsprostota, nav atzīstama par ceļu.

[9] LAPK 289.^{16}panta trešā daļa noteic, ja tiesnesis, izskatot sūdzību, atzīst, ka iestādes lēmumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, viņš par sūdzību pieņemtā nolēmuma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas iestādes nolēmuma motivācijai. Šādā gadījumā izvērstāks argumentu izklāsts nav nepieciešams.

Pārbaudījusi šī sprieduma [7] punktā minētos pierādījumus un novērtējusi Lēmumā ietvertos argumentus, tiesa atzīst, ka Lēmumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams. Iestāde ir pareizi, vispusīgi un pilnīgi novērtējusi iepriekš norādītos pierādījumus, līdz ar to tiesa pievienojas iestādes motivācijai un izvērstāku argumentu izklāstu šajā sakarā nenorāda.

[10] Papildus tiesa konstatē, ka konkrētajā gadījumā nav nozīmes, kas ir minētā ceļa īpašnieks, jo sods *A.L.* piemērots par ceļa aizsprostošanu. Turklāt *A.L.* jebkurā gadījumā nav minētā ceļa īpašnieks.

Vienlaikus tiesa secina, ka *A.L.*, aizsprostojot šo ceļa posmu, ir veicis likumam pretējas darbības publiski tiesiskā jomā.

Pieteicēji atzīst, ka attiecīgais ceļa posms patlaban ir iekļauts pašvaldības ceļu fondā. Tas redzams arī publiski pieejamajā interneta vietnēs */interneta vietne/* un */interneta vietne/*.

A.L. ieskatā pašvaldība šo ceļa posmu pašvaldību ceļu sarakstā ir iekļāvusi prettiesiski.

Tiesa no Tiesu informācijas sistēmas konstatē, ka *A.L.* kā *L.L.* un *A.L.* (nekustamā īpašuma „*/Nosaukums/*" īpašnieki) likumiskais pārstāvis 2008.gada 22.novembrī Ogres rajona tiesā cēla prasību pret Ķeguma novada Domi, SIA „Ogres rajona pašvaldības ceļu fondu", VAS „Latvijas autoceļu direkcija" un Valsts zemes dienestu par īpašuma aizskāruma novēršanu, lūdzot Ogres zemesgrāmatu nodaļas */pagasts/* zemesgrāmatas nodalījumā Nr.*/nodalījuma numurs/* ierakstītos servitūta ceļus neatzīt par pašvaldības ceļiem un uzlikt par pienākumiem atbildētājiem viena mēneša laikā pēc sprieduma stāšanās spēkā izslēgt no pašvaldības ceļu saraksta un ceļu plāniem servitūta ceļus, kas atrodas uz zemesgabala „*/Nosaukums/*", kadastra numurs */kadastra numurs/* (zemesgrāmatas nodalījuma Nr.*/nodalījuma numurs/*).

Ar Ogres rajona tiesas 2010.gada 15.jūnija spriedumu un secīgi ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas 2011.gada 26.septembra spriedumu lietā Nr.C240103204 pieteicēju prasījums noraidīts. Pieteicēji apelācijas instances tiesas spriedumu ir pārsūdzējuši un ar Augstākās tiesas Senāta 2013.gada 1.marta spriedumu SKC-64/2013 Rīgas apgabaltiesas spriedums atcelts un lieta nodota jaunai izskatīšanai. Tādējādi galīgais tiesas nolēmums šajā lietā nav stājies spēkā.

Ievērojot minēto, tiesa secina, ka *A.L.* jautājumu par to, vai pašvaldība uz nekustamā īpašuma „*/Nosaukums/*" esošo ceļa posmu (servitūta ceļu) pamatoti iekļāvusi pašvaldības ceļu fondā, risina civiltiesiskā kārtībā. Taču, iekams nav stājies spēkā galīgais tiesas nolēmums, ar kuru atzīts, ka attiecīgais ceļa posms pašvaldības ceļu fondā iekļauts prettiesiski un tāpēc no tā izslēdzams, *A.L.* nav tiesīgs rīkoties ar šo nekustamā īpašuma daļu tādā veidā, ka tā tiek ierobežota sabiedrības izmantošanai, proti, aizliedzot vai ierobežojot kustību šajā ceļa posmā.

[11] LAPK 140.panta otrās daļas sankcija paredz uzlikt naudas sodu fiziskajām personām no piecdesmit līdz divsimt piecdesmit latiem.

A.L. par izdarīto pārkāpumu uzlikts vidējs attiecīgās tiesību normas sankcijā paredzētais naudas sods – Ls 170.

No lietas materiāliem, kā arī no Lēmuma, tiesa nekonstatē, ka *A.L.* darbībās būtu konstatēti LAPK 34.pantā paredzētie atbildību pastiprinošie apstākļi. Turklāt no Domes paskaidrojumiem un Lēmuma izriet, ka *A.L.* ar savu rīcību nav nodarījis zaudējumus vai kaitējumu.

Ievērojot minēto, tiesa secina, ka sasniegt LAPK 22.pantā noteiktos mērķus var, uzliekot *A.L.* minimālo attiecīgā panta sankcijā paredzēto naudas sodu, proti, naudas sodu Ls 50.

[12] Vienlaikus tiesa konstatē, ka *A.L.* ir lūdzis arī atlīdzināt morālo kaitējumu.

Attiecībā uz morālā kaitējuma atlīdzinājumu tiesa norāda turpmāk minēto.

Administratīvā procesa likuma 92.pants noteic, ka ikviens ir tiesīgs prasīt atbilstīgu atlīdzinājumu par mantiskajiem zaudējumiem vai personisko kaitējumu, arī morālo kaitējumu, kas viņam nodarīts ar administratīvo aktu vai iestādes faktisko rīcību.

Saskaņā ar Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma 9.pantu morālais kaitējums šā likuma izpratnē ir personiskais kaitējums, kas izpaužas kā fiziskās personas ciešanas, kuras tai izraisījis būtisks šīs personas tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu prettiesisks aizskārums.

Atbilstoši šā likuma 11.panta trešajai daļai morālā kaitējuma atlīdzinājuma tiesiskais pamats uzskatāms par pierādītu, ja ir pierādīts fiziskās personas tiesību vai ar likumu aizsargāto interešu aizskārums.

No minētā secināms, ka morālais kaitējums ir atlīdzināms gadījumā, ja ir pierādīts, ka ar valsts pārvaldes iestādes izdotu administratīvo aktu vai faktisko rīcību ir radies personas tiesību vai tiesisko interešu prettiesisks aizskārums.

Tā kā tiesa Lēmumu atzina par tiesisku un *A.L.* tiesību un tiesisko interešu aizskārumu nekonstatēja, *A.L.* prasījums par morālā kaitējuma atlīdzinājumu nav apmierināms.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 286.panta pirmās daļas 4.punktu, tiesa

nosprieda:

grozīt Ķeguma novada Domes Administratīvās komisijas 2012.gada 20.aprīļa lēmumu Nr.1-6.3/11 (2012.gada 6.marta administratīvā pārkāpuma protokols Nr.PA 897353) par *A.L.* (personas kods */personas kods/*) saukšanu pie administratīvās atbildības saskaņā ar LAPK 140.panta otro daļu, uzliekot naudas sodu Ls 50, bet *A.L.* pieteikumu daļā par morālā kaitējuma atlīdzināšanu noraidīt.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā desmit darba dienu laikā no sprieduma paziņošanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese (paraksts) I.Petrovska

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvā rajona tiesas tiesnese I.Petrovska
Rīgā, 2013.gada 24.maijā.